

Posamezna številka 6 vinarjev.

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, v dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,— četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — V incenzatstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica 34.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrt 15 v, osmrtnice, poslana zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Eden naših najvažnejših kulturnih činiteljev.

Vesel in značilen pojav slovenskega naprednega gibanja moramo zabeležiti, ako pomislimo, da je prišla »Svobodna Misel« letos svoj peti letnik. S sramotjenjem, pljuvanjem, z pridigami, rožnimi venci, z pastirskimi listi in brezmejnimi obrekovanjem in denuncijantstvom so se zagnali klerikalci pred petimi leti v list in mlade može, ki so se držali s tako vnebovpijočo nezasiščenostjo na dan. Svob. Misel pa je rasla, se množila, zbirala somišljenike in razširjala prosveto, dosledno, brezpogojno in mirno.

Z špijonažo in zahrbtnostjo je hodila vsa armada fajmoštrov na lov in res se je posrečilo klerikalni strahovladi potom materijelne nasilnosti odvrniti toliko naročnikov, da je moral list za kratko dobo prenehati. Četrti letnik se je dopolnil, tako, da naročniki niso bili na izgubi in ako bode slovensko občinstvo hotelo in to revijo, edino te vrste na Slovenskem, pridno naročevalo, se zna vzdržati, povečati in postati eden najmočnejših kulturnih činiteljev v naših poklerikaljenih pokrajinah. Le zelo majhen del naprednega občinstva ve morda natanko, kaj da je prava svobodomiselnost, kakšni so njeni cilji, njena sredstva in njene vodilne ideje. Časopisom vsled nepretrganega političnega gradiva v tem oziru nedostaja gradiva, drugih popularno pisanih periodičnih publikacij pa nimamo, ki bi mogle sistematično in podrobno seznanjati slovensko zavedno ljudstvo z idejnim programom kulturno-političnega napredka in z verskim vprašanjem, ki mora igrati pri nas glavno vlogo, kajti verstvo je vendar ono sredstvo, z preračunljivo zlorabo, katerega je edino mogoče, da se vzdrži na površju klerikalna vsemočnost. Zato je Svobodna Misel eminentnega pomena za vso slovensko bodočnost.

Uvodni članek ravno izišle prve številke petega letnika povdarja to s kratko skiciranimi perspektivami našega obrambnega boja in kulturno-političnih eksistenčnih pogojev. V kratkih besedah nam pove uvodnik obširno zasnovan program Svobodne Misli, ki hoče odkrito in brez obzira na malenkostne naše domače ozkoprsnosti bičati vse od ultramontanske politike zakrivljeno nazadnjaštvo, odpirati z poučnimi, zgodovinskimi, versko-kritičnimi, gospodarskimi članki in referati našemu človeku oči in pripravljati s skromnim svojim prizadevanjem tla za lepšo slovensko kulturno in neodvisno duševno življenje.

Težko je najti spis, ki bi razmotrival versko vprašanje naših dni v kratki, jedrnatih besedah bolj poljudno in znansvenno obnem, bolj aktualno in jasno, ko spis F. V. Krejčija: Verstvo in moderni ideal človeka. Saj nikjer ne vladajo tako gorostasna zmedenost, nejasnost in nepoučenost, kakor ravno glede vprašanja, kaj je verstvo in kaj ni verstvo in ravno v tem oziru skušajo klerikalci izrabiti našo neprogramatično versko-zgodovinsko izobrazbo za nematljivo obrekovanje, mistifikacije itd. Dokler nismo na jasnem, kaj da je pravzaprav verstvo, kakšno je njegovo bistvo, njegov postavek in njegovi življenjski pogoji, dokler ne spoznamo vse psihološke in politično-gospodarske vezi, ki obstojajo in morajo obstojati med verstvom in klerikalizmom, tako dolgo ne moremo reči, da smo se v istini otresli cerkvenega

jerobstva in da smo prosvitljeni ljudje XX. stoletja.

Najznamenitejši in najaktualnejši članek pa je oni, ki govori o finančnih kulisah klerikalizma in ki je le začetek cele serije tozadevnih člankov, ki jih obljublja prva številka Svob. Misli. Članek razpravlja o državnem proračunu za l. 1912 v kolikor se tiče slovenskih klerikalcev ne le na Kranjskem, ampak tudi v sosednih slovenskih pokrajinah. Lasje se ježijo slovenskemu čitalcu, ko gleda črno na belem te zelo okrogle in rejene številke o podporah, dokladah, priplačilih, potrebščinah, pavšalih, darovih, milodarih, provizijah in donosih, ki jih je naklonila očetovsko darežljiva vlada klerikalizmu na Slovenskem in ako se on obenem spomni, da mora odpreti tudi on, skromni davkoplačevalec, ki vzdržuje z veliko težavo svojo družino, svojo denarnico v fiksno določenih terminih in prispevati za vladno darežljivost napram propagatorjem nekulture in nazadnjaštva. Da, zelo hvalevredno je od pisatelja, da pomaga izvesti našemu neinformiranemu človeku o finančnih teh mnogih samostanov, semenišč in zavodov, ki so nam dan na dan pred očmi z lepim zgledom nedosegljive lenosti in infernalne politične zahrbtnosti obenem in ki skrivajo vire svojih dohodkov ko luna svojo obratno stran. Malokateremu so znane v številkah domene, gozdovi in polja verskega fonda, njih dohodki in stroški in njih gospodarsko-politični pomen za naše ekonomsko življenje, kar vse podaja članek v Svobodni Misli. Za shode, predavanja in konference zna izkazati članek in njegovo nadaljevanje v prihodnjih številkah tega letnika zelo dobro službo marsikomu, kdor ni v srečni posesti državnih (težko dosegljivih) proračunov in ogromnega statističnega, zelo raztrošenega gradiva, ki na Slovenskem ni nikjer v večjem obsegu vsakomur na razpolago. G. Ignatus, avtor člankove serije bo storil s tem vsemu prosvetnemu delovanju neprecenljivo uslugo.

Veliko obeta tudi serija člankov o »Razlagi avstrijskega zakonskega prava in težnjah po njegovi reformi«, ki jih je spisal česki Th. Ostry; saj je avstrijsko zakonsko pravo tako zavozljano, da si navaden človek brez juridične izobrazbe že ne ve brez advokata nikamor giniti in težnje po njegovi reformi so tako upravičene in potrebne, da more postati nevednost v tej zadevi usodopolno ne samo za posameznika in njegove svoje temveč tudi za zelo velike skupine. Avtor razpravlja v priprosti besedi o zakonskem pravu starih narodov in o postanku cerkvene poroke v srednjem veku in hoče podati v nadaljnjih številkah z jedrnatimi razlagami najglavnejše predpise našega zakonskega prava in očrtati ideje, ki zahtevajo v sodobnem času nujno reformo.

N. V. Sveringerov članek stavlja čitalca pred težko vprašanje: »Ktera biblija je prava?« kajti njih štivilo je veliko in vsaka hoče imeti prednost edine upravičenosti in največje starosti, vsaka hoče biti božje razodetje, tako da ne vemo najti kriterija, s pomočjo katerega bi mogli dati prednost tej ali drugi izdaji versko-bajeslovne modrosti.

Revijo zaključujejo bogate in informativne novice pod rubrikami »Svobodomiselnost gibanje«, »Raznoterosti« in »Književnost«.

Kakor iz navedenega razvidno, Svobodna Misel ni glasilo kakšnega ekskluzivističnega prostozidarskega krožka z tajnimi nameni, kakor to trobijo duhovščina in nepoučeni ljudje, temveč popularno pisana kulturna revija z jas-

nimi cilji, odkritim nastopom in vsem razumljivimi idejami. Priporočamo jo vsem naprednjakom najtopleje.

Kranjski deželni zbor.

Seja z dne 16. februarja 1912.

Ob enajstih otvori deželni glavar dr. Šušteršič sejo. Nato se spominja stoji v daljšem govoru diamantne poroke nadvojvode Rainerja in nadvojvodinje Marije ter si izprosi dovoljenje zbornice, da čestita v imenu Kranjske dežele nadvojvodu, čemur zbornica živahno pritrdi.

Na deželnega glavarja je vložena interpelacija posl. Demšarja in tovarišev glede živinozdravniškega tečaja na Vrhniki.

Interpelaciji odgovarja posl. Barbo. Navedbe v interpelaciji so resnične. Živinozdravnik g. Turk je odložil vodstvo tečaja vsled izjave poljedelskega ministra Brafu in vsled poziva Zveze živinozdravnikov na Dunaju ter društva slovenskih veterinarcev na Dunaju. Govornik se na to peča s temi izjavami. Pravi, da se je oziral poljedelski minister Braf samo na slične državne tečaje, da je torej njegova izjava za deželni zbor brezpredmetna (!) — Zveza avstrijskih veterinarcev pa izjavlja, da bo, ker ni živinozdravniške kamore, ki bi varovala stanovski interes, zahtevala pri rektoratu, ki tudi obsoja take tečaje, da se voditelju takega tečaja odvzame živinozdravniška diploma.

Posl. Pogačnik: Skandal! Posl. Pegan: Drž. pravdnistvu se naj odstopi spis. (Veliko ogorčenje pri poslancih S. L. S. in pri Nemcih.)

Nato prebere dopis slovenskih veterinarcev, ki je našim čitateljem že znan. Med branjem dopisa so delali poslanci levice nepretrgoma medklice, kot: Kaj pa te to briga; štipe dije jim vzemimo; nesramnost, predrznost in potem so prišli zopet štipe dije na vrsto in tako so se nadaljevali medklici. — Govornik je mnenja, da se ne sme ozirati dež. odbor na take izjave, ampak da mora nadaljevati započeto delo. Posledice dopisov bodo morebiti drugačne, kot si pa žele veterinarci. Dosedaj da je dežela zadostno podpirala veterinarce, katera podpora se naj sedaj, vsled tega nastopa črta. (Odobranje posl. S. L. S.) — Tečaj se bo nadaljeval, če pa ne bo dosegel zadovoljive višine, je pa to krivda živinozdravnikov.

Posl. Demšar predlaga, da se otvori o interpelaciji debata. — Sprejeto.

Govori posl. Demšar. Klic: Skrtaci jih!

Večja naobrazba kmetov v živinozdravništvu je potrebna in zato vztraja na tem, da se osnuje živinozdravniški tečaj. — Nekateri živinozdravniki pa da nimajo nobenega srca za kmeta, niso samaritani. Če so mogoče podkovske šole, tudi taki tečaji ne morejo pospeševati mazaštva. Kontra govorniki so naglašali, da se mora s tem razviti mazaštvo, istega mnenja je tudi vlada, ki je pod vplivom nekaterih živinozdravnikov, (Zajc: Pavlin), kar se pa mora odpraviti in doseči tudi od vlade boljše sprejem. — Govornik stavi resolucijo:

Deželni odbor se pozivlje, da z vsemi sredstvi sklep deželnega zbora glede živinozdravniškega pomočniškega tečaja na Vrhniki izvrši in se mu dajo v tem oziru vsa potrebna pooblastila.

Posl. Galle se strinja z resolucijo, ki se sprejme.

Deželni glavar naznani, da mora glasom § 23. pravilnika vrniti interpelacijo posl. dr. Trillerja in tovarišev, ker da obsega osebno žalitev. (Interpelacija se tiče gerenta Oražma, ki se mu je pred sodiščem dokazalo, da je nepošteno ravnal kot občinski gerent in zato vprašujejo podpisani poslanci dež. predsednika, kaj hoče v tem oziru ukreniti.)

Dr. Triller ugovarja. Glavar se zopet razburi in kliče dr. Trillerja k redu.

Nato prebere dež. glavar nujni predlog posl. dr. Pegana glede kazenskega preganjanja dveh deželnih uradnikov, ki sta prišla vsled izpolnjevanja svojih uradnih dolžnosti v kazensko preiskavo.

Deželni glavar odredi o tem predlogu, ker gre za varstvo deželne avtonomije takojšnjo razpravo.

Predlog utemeljuje dr. Pegan.

Govornik razloži ves položaj. Lani je prišel od županstva iz Prečne gospod. ki ga je naprosil za glasovnice. Kot referent sem ukazal uradniku, da mu jih izroči. Tako dela tudi deželna vlada, ki je dala vsem strankam glasovnice. (Tavčar: Da, ali vsem.) Sedaj sta pa ta dva uradnika v preiskavi, dasiravno sta le vršila ukaz dež. odbornika, kot to zahteva službena pragmatika. Če ne odgovorimo na ta slučaj, bo trpela tudi disciplina. Preganjanje izvira samo iz jeze volilnega komisarja, ker mu je nekdo vdel lastne krivde zamešal volilne akte. Deželni zbor mora tu protestirati, ker ne gre, da bi bil vsakemu biriču odgovoren. Čestita deželnemu predsedniku, ker ne spada pod okrožje novomeškega sodišča, ker bi bil tudi preganjan, ker je dal strankam na razpolago glasovnice. (Veselost.)

Radi obrambe deželne avtonomije prekine glavar sejo, da more ustavni odsek takoj zborovati. (Pri obravnavi mestne avtonomije niso gosposdije tako hitri.)

Ko se seja zopet otvori, naznani dr. Pegan sklep ustavnega odseka.

G. deželnega glavarja se naproša, da od c. kr. okrožne sod. v Novemestu rekvirira kazenska spisa zoper omenjena dva uradnika deželnega odbora in jih odda ustavnemu odseku v vpogled, da na tej podlagi stori svoje sklepe.

Sprejeto soglasno.

Nujne predloge so dalje vložili poslanci: dr. Pegan gleda sladkornega podkartela desetih ljubljanskih trgovcev;

baron Apfaltern radi kamniške železnice s Stajersko.

Dr. Lampe in dr. Pegan odgovarjata nato na razne interpelacije.

Slede poročila odsekov.

Za kmetijski odsek poroča posl. Lavrenčič o zgradbi hudournikov na vipavskem ozemlju. Zakonski načrt priporoča tudi poslanec Perhace, nakar se zakonski načrt sprejme.

Posl. Lavrenčič poroča o samostalnem predlogu poslanca Gangla glede na pospeševanje kmetijskega pouka po ljudskih šolah in predlaga, naj se predlog izroči deželnemu odboru.

Posl. Gangl utemeljuje na kratko svoj predlog in stavi v izpolnilitev še dve resoluciji:

1. C. kr. deželna vlada se pozivlja, da čimprej izvede reorganizacijo učiteljske v modernem, sedanjim vsestranskim zahtevam in

Ganko, hoteč umazano vodo zlit na ulico, sreča pri vratih baj Marka.

»Pozabil sem tobacnika,« reče in urno stopi k »zofi«, kjer je ta ležala.

Buzunjak v tem hipu položi groš na zrcalo in odide, Ganko se vrne.

»A brat Ganko, povej mi, koliko sem ti dolžan?« Saj veš, da ti plačujem na koncu meseca,« reče Marko.

Ganko pokaže s prstom na strop, kjer je bilo vse polno črt, narejenih s kredom: tu, glej, je knjiga; preštej in plačaj.

»Nu, saj moje ime ni zapisano?«

Jaz tako vodim račune, a la franga.

»Ti s takšnimi registri kmalu dospesh na boben, Ganko,« se je šalil Marko ter izlekel mošnjiček. Brat, poglej vendar, oni pa je tu pustil pismo, je dodal ter pokazal na polico.

»Kaj, pismo on-bašija?« zakliče Ganko začuden, zroč na Marka, kakor bi ga hotel vprašati, kaj misli.

»Pošlji, pošlji mu ga čim poprej!« ga je silil Marko nejevoljen; »tu imaš svojih osem in dvajset grošev in rup«, obral si me, brate, obral! — Ganko je izbulil oči, momljajoč: »čuden človek je ta baj Marko. Zastavi hišo za tega medvedarja, a ne vrže tega pisma v ogenj. Le en trenutek, in bilo bi po vsem...«

Med tem pridejo novi gostje in kavarna se kmalu napolni z dimom in govorico o doktorjevi nezgodi.

* To je na francoski, ali prav za prav evropejski način.

** Groš ali po turški piaster, okolo 20 vinarjev; rupa je četrtnina groša, okolo pet vinarjev.

(Dalje.)

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Bej mu je prigovarjal, češ, naj pove, opozorivši ga na hude posledice, ako bi molčal, toda doktor je že gledal mirno kot človek, ki je že povedal vse, kar je imel povedati.

»Ne poveš?«

»Vsem sem že povedal.«

»Ker je tako, čelebi, pa ostaneš to noč naš gost. Odpeljite čelebija v ječo«, zapove bej strogo. Doktor odide obremenjen s tožbo, katere ni mogel ovreči, kajti kakor je dejal sam, on nikakor ni mogel izdati, kje je bil včeraj ob tretji uri.

VI.

Pismo.

Marko je slabo spal. Večerni dogodki so ga pripravili ob duševni mir. Poprej nego običajno je odšel z doma na Ravo v Gantovo kavarno. Kavarnar je šele ravnokar odprl kavarno in zakuril. Marko je bil njegov prvi gost. Kavarnarji so običajno zgovorni ljudje in Ganko je po nekaterih običajnih nasmeških, ukradenih ob času, ko je Marko prodajal kavo hotel mu praviti, kaj se je pripetilo doktorju v Petkomčevi ulici, pri čemur ni pozabil osoliti svoje pripovedovanje s celo ploho divjih, neosnovanih anekdot. Ganko je pripovedoval vneto. Sploh nesreča drugih vzbujala v malih dušah trojne občutke: prvič: ob-

čudovanje, vdrugič: notranjo zadovoljnost, da se to ni navadilo na tvojo glavo in tretjič: škodoželjnost. Takšne temne nagone skriva v svojem krilu človeška narava. Kar se pa tiče Ganka je imel on za to še važnejši vzrok, da doktorju ni bil naklonjen; ta si je bil namreč predrznil zbrisati mu iz računa dvanajst skudelic kave za eden obisk. Tega mu Ganko nikakor ni mogel odpustiti.

Marko se vsled začudenja ni mogel niti zbrihtati. Zvečer je bil govoril z doktorjem, toda niti z njegovega lica, niti z razgovora ni mogel posneti ničesar takšnega izvanrednega. A vrhu tega doktor kaj takega niti ne bi skrivaval pred njim.

Med tem se prikaže v kavarni onbaši, od katerega je Marko kmalu poizvedel resnico. Videl je da je doktor postal žrtva grozne pomote od strani redarstva, toda obenem je izvedel tudi to, da je Kraljič ušel njegovim zankam. Notranja radost mu je osvetlila lice. Obrnivši se k on-bašiju je dejal: »Svojo glavo stavim, da je doktor nedolžen.«

»Bog daj!« odvrne on-baši, toda ne vem kako se bo mogel opravičiti.«

»On se bo mogel, če ga le preveč ne bodo mučili. Kedaj pride bej v konak?«

»Črez eno uro; on pride zgodaj.«

»Doktorja izpustite, jaz hočem biti porok zanj; zastavim hišo in otroke. On je nedolžen.«

On-baši ga začudeno pogleda.

»Poroka ni treba, že so ga odpeljali.«

»Kedaj? Kam? zakliče Marko.

»Se v tej noči smo ga odpeljali v R. v spremstvu vojakov.«

V Marku zagori jeza, katere ni mogel skrivati.

On-baši, ki ga je spoštoval, mu de s prijeteljsko naklonjenim glasom: »Marko čorba-

dži, bolje napravite, ako se ne vmešavate v to kočljivo zadevo. Ali vam je treba tega? V teh časih nihče nikogar ne pozna.«

Po teh besedah on-baši izpije kavo in reče:

»Tudi jaz čez pol ure odrinem z bejevim pismom, kjer so priložena tudi popihovalna pisma doktorjeva. Če me vprašaš, pa ti povem, da le ta imajo važnost in te ga tudi ugonohe... Zakaj to drugo, ranitev Osmana, tako se nam zdi, ni zakrivil doktor... in zgodila se je pomota od naše strani. To se tudi pozna na rani. Sicer pa je to zadeva predpostavljena... Ganko, daj mi kos nepotrebnega papirja, da zavijem vanj pismo, da se mi ne poškoduje.«

Pri teh besedah izvleče iz nedrj velik ovitek z rudečim pečatom in ga zavije v papir, ki mu ga poda kavarnar. Ko še pokadi eno smodko, on-baši pozdravi Marka in odide.

Marko ostane globoko zamišljen na svojem mestu. Kavarnar, obrnjen s hrbtom proti njemu je že umival glavo Petku Buzunjaku. Marko vstane in odide.

»Dobro se imejte, Marko! Čemu hitite tako urno?« kriči za njim brivec, ko drgne obraz ubogemu Buzunjaku z belimi milnatimi penami. »Ali se hoče zares potegniti za doktorja? Kar si kdo skuha, naj tudi poje. Čemu ne pridejo in ne umijejo baj Petka Buzunjaka? Kaj porečeš na to, Buzunjak?«

S peno pokrita glava je nekaj zamomljala, kar se pa ni moglo razumeti. Kmalu na to je brivec Buzunjaka umil, drgnil mu glavo in lice z obrisačo dvomljivo čistote in mu nudišč počeno zrcalo ter rekel: na zdravje!

* Na vzhodu je kavarnar ob enem tudi brivec. V šobi, kjer te brijejo, ti postrežejo tudi s črno-kavo.

smotrom odgovarjajočemu smislu. — 2. C. kr. vlada se pozivlja, naj uvede stalne vsakoletne kmetijsko-nadaljevalne tečaje za ljudskošolske učitelje, da se ti usposobijo za voditelje, oziroma učitelje kmetijskih nadaljevalnih tečajev za kmetijsko mladino. (Se sprejme.)

Za upravni odsek poroča posl. Hladnik o prošnji protialkoholne zveze za izdatno pomoč in sploh za podpiranje protialkoholnega gibanja. — Poročevalec utemeljuje to v daljšem govoru. — Posl. Žitnik pozdravlja predlog, opozarja pa, da pravni del zahtevanih izpremenj spada pod kompetenco vlade. Denarna podpora se naj nakaže na ta način, da se kupi za šole več knjig »Učitelj v boju z alkoholizmom«.

Posl. dr. Krek pravi, da ne morejo deželni zastopi ničesar doseči v protialkoholnem gibanju, kateremu se vse upira. Poleg tega je pa tudi država in dežela za alkoholizem, ker edina zarja naših slabih financ je rudeči nos našega šnopsarja. Bo pa vseeno glasoval za odsek predlog in sicer radi strankarske discipline, da ne oznevolji predlagatelja in ker ve, da je vse zaman. Upa pa na bodočo generacijo, da bo imela toliko sile in se uprta alkoholizmu. (Predlog odseka se na to sprejme.)

Slede ostala poročila odsekov, ki se sprejmejo brez debate, nakar sledi obravnavna obeh nujnih predlogov.

Nujni predlog glede

sladkornega podkartela ljubljanskih trgovcev.

Nujnost utemeljuje posl. Pegan. Vsak preganja danes draginjo na drug način, samo sladkorni kartel jo zvišuje. — V Ljubljani se je ustanovil sladkorni kartel, ki ima danes izključno dobavno pravico za Kranjsko. Da mu služi ta dobavna pravica samo za zvišanje cen je tudi gotovo. Govornik natančno razloži vse manipulacije podkartela, kako narediti čim večji dobiček na škodo konsumentov, malih trgovcev in trg. potnikov. Na podlagi teh manipulacij se je zvišal zaslužek kartela za skoro K 600.000, kar bodo vse morali plačati ubogi konsumenti.

Proti takim izrastkom gospodarstva mora zbornica nastopiti. Prosi, da se nujnost sprejme.

Nujnost se na to pripozna predlogu z vsemi glasovi.

Nujni predlog za podaljšanje kamniške železnice na Štajersko utemeljuje

baron Apialtern.

Najprvo poda kratko zgodovino železniških projektov, ki ne morejo na Kranjskem nikdar postati mero in kri. Kranjska je z železnicami premalo preskrbljena. Turska železnica, namenjena Alpskim deželam in za katero zahtevajo sedaj kompenzacijo, je darilo sudetskemu deželu in Primorju, ki imajo sedaj najidealnejšo zvezo. Skrajni čas pa je, da bi mi še vedno plačevali kompenzacije za železnice, od katerih nimamo ničesar. — Nujno potrebna je za nas poleg mnogih drugih prog, tudi prog za Kamnika na Štajersko. To naj bo naša kompenzacija. — (Veliko odobranje.)

Nujnost soglasno priznana.

Nato zaključijo deželni glavari, ko je še napovedal dnevni red prihodnje seje ob pol petih sejo.

Prihodnja seja v četrtek ob desetih dop.

SPLOŠNI PREGLED.

Avstrijsko zunanje ministrstvo. Grof Aehrenthal leži na smrtni postelji, zdravniki so prepričani o katastrofi. v Ballhausu pa se bje že skrit oster boj za njegovo nasledstvo. Ne bo sicer lepa in prijetna dedščina, ki jo zapusti grof Aehrenthal, a toliko lepše mesto je, zato pa je ta boj. Pred par dnevi je bil najresnejši kompetent sedanji skupni finančni minister Burian, toda njegova politika — zlasti jugoslovanska — ni posebno ugajala merodajnim krogom, ker minister Burian je bil oni, ki je za časa avstro-srbskega konflikta z vsem svojim vplivom preprečil tak veleizdajalski proces proti Srbom v Bosni in Hercegovini, kakršnega je insceniral Rauch na Hrvaškem. To se mu je precej zamerilo, zato pa je postala njegova kandidatura precej neizgledna. Kot najresnejši kandidat pride sedaj v poštev grof Berchtold, ki že dalje časa velja kot Aehrenthalov naslednik, in pa grof Szeczen. Z ozirom na kritični položaj na Ogrskem pa stopa zopet v ospredje oseba ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuena Hedervarya. Njegovo stališče na Ogrskem je jako omajano in le vprašanje časa je, koliko časa bo še mogel opravljati svoje posle, zato pa promovatur ut amoveatur! Kdo bo pa v resnici prevzel zavoženo politično dedščino grofa Aehrenthala je danes za gotovo še nemogoče trdit, ker kandidatov je toliko, da izbira ne bo preveč lahka. Vprašanje nastane samo, kako smer zavzame po Aehrenthalu avstrijska zunanja politika, Aehrenthalova politika je krenila šele v zadnjem času in to od poslanskega dogovora v realnejšo smer; ko je nastala govorica o Aehrenthalovem odhodu, se je iz merodajnih krogov trdilo, da se tudi v tem slučaju ne spremeni smer zunanje politike; ni se pa reklo katere, ali one zavožene politike, ki jo je Aehrenthal nasledoval v začetku svojega ministirovanja, ali pa one, ki ji ji je šele nakazal smer. Ni važna toliko oseba nositelja, kakor smer njegove politike in njegovih zvez.

Položaj na Ogrskem. Khuen se je vrnil v Budimpešto in v ogrskem zboru govoril o svojih pogajanjih na Dunaju, njegovo poročilo pa je zadovoljilo le vladno stranko. Khuen se je sicer pogajal z voditelji opozicije Justhom in Kossuthom, toda strogo zaupno. Vendar je razopoljenje v opoziciji splošno za najostrejši boj proti brambni predlogi v sedanji obliki tudi z dunajskimi koncesijami. Ker je Khuen izjavil, da se na brambni reformi ne da sedaj izpremeniti niti ena točka več, je naloga parlamenta jako enostavna, rešiti mora predlogo tako, kakor jo predloži vlada; Justh pa izjavlja, da so vojaške koncesije brezpomembne.

Pa tudi glede drugih zahtev opozicije, zlasti glede volilne reforme ne nudi vlada nikakih garancij. Vse to je Justhovo stranko privelo do sklepa, da zavrne vse predloge ministrskega predsednika. V istem času pa, ko je v ogrskem državnem zboru Khuen govoril, da mora biti brambna reforma rešena enkrat za vselej, da to ne sme biti nikak provizorij, poroča se iz avstrijskih vladnih krogov, da tu prevladuje mnenje, kako naj bi se odgovorilo vprašanje definitivne rešitve brambne reforme, ter se za ta čas pomagalo s provizorijem. Z ozirom na nesoglasje med mnenjem Khuena in avstrijske vlade v ti točki se razlaga položaj tako, da je Khuen govoril le za svojo osebo, ne pa za osebo svojega naslednika, ki stoji takorekoč že pred vrati. Ogrski državni zbor je odgođen do ponedeljka, takrat se pa tudi odloči njegova usoda. Vprašanje je samo: ali odstopi Khuen ali vlada razpusti parlament, ali pa se zgodi oboje, kar je še najbolj verjetno. Vladna stranka dela je imela včerajšnjo konferenco, na kateri se je razpravljalo o položaju, govoril je tudi ministrski predsednik Khuen, vendar se je izogibal vseh političnih vprašanj in govoril le o zaupanju svoje stranke. Da se pa smatra položaj tudi v vladnih krogih kot skranno resen, dokazuje že dejstvo, da se je začela vladna stranka pripravljati z vso energijo na nove volitve, ker drugače ne vidi izhoda iz sedanjega položaja.

DNEVNI PREGLED.

Kranjski deželni zbor se zaključil, kakor poročajo listi, prihodnji četrtek.

Profesor Drmatija — kandidat za Belokrajino. Klerikalci imajo med seboj le par sposobnejših ljudi. Razven dr. Šusteršiča, Kreka in Lampeta ni med njimi nikogar, ki bi kaj pomnil. Vsi drugi klerikalni politiki so čisto navadne marijone zgoraj imenovanih gospodov. Čim večji kimovec pa je kdo, tem bolj je priljubljen, tem bolj je upoštevan. Kolikoli samostojnih ljudi se vostvo stranke pač neznansko boji. Edini poslanec, ki je imel med klerikalci pogum v obraz jim povedati, kar jim gre, je bil bivši poslanec Mandelj. Kakšna usoda ga je doletela vsi vemo. Ker je govoril resnico, ker se je potoval za pošteno politiko moral je odložiti mandat. Drugače bi moral molčati. Klerikalna stranka pa ima tudi nekaj naraščaja, s katerim pa ni prav nič zadovoljna. Kar je neakademikov, pa naj so to že kmetje, delavci, obrtniki, trgovci, uradniki, ali kdo drugi itak ne pridejo pri važnejših mestih v poštev. Le tisti je mož, za katerega glasuje duhovščina, ki ima v klerikalni stranki prvo in zadnjo besedo. Med akademskim naraščajem imajo klerikalci pa zelo žalostne figure. So to večinoma ljudje brez idealov, brez inteligence in brez smisla za resno, težavno delo. Samo tipi izrazovitih koritarjev. Eden najslabših in najnesposobnejših klerikalcev pa je nek Drmatija, ki se dela za »profesorja«, dasi ga c. kr. naučno ministrstvo vsled neupodobnosti ni hotelo potrditi niti za suplenta na trgovski šoli. Sedaj se čuje, da hočejo klerikalci tega človeka uiliti za deželnozbornskega kandidata — Belokranjecem. Večjega razžaljenja za Belokrajino si klerikalci niso mogli izmisliti kot so si ga s to kandidaturo.

Belokranjski poslanec Matjašič je včeraj govoril v deželnem zboru. Toda žalosten je bil pogled nanj. Krog in krog njega vse klopi prazne. Še večina klerikalnih poslancev je ob njegovem govoru zbežala iz zbornice. Le zadaj v kotu je zdehalo par poslancev S. L. S. Če kdaj je včeraj lahko uvidel poslanec Matjašič, kako prezirajo merodajni gospodje S. L. S. kmetse zastopnike in kako malo se brigajo za to, kaj govori poslanec Belokrajine v deželnem zboru. Matjašiča je bilo lahko strah tako osamljen je govoril prazni zbornici.

Zakaj hoče S. L. S. po vsej sili zopet uveljaviti biro? Vprašanje se je razpravljalo iz kmetkega in duhovniškega stališča. Kmetu je bira na škodo, ker imajo danes vsi pridelki veliko večjo vrednost in ker naš kmet dandanes večinoma ne pridela toliko, da bi mogel od tega oddajati. Svoje pridelke rabi za hrano svoje družine in živine, prodaja pa le živino in mlekarke izdelke. Pravemu duhovniku s krščanskim srcem je bira tudi zoperna. Čemu torej bira in komu v korist? Tudi iz tega vprašanja molji svojo konjsko kopito zavoženo klerikalno združništvo. »Zadruga Zveza« bi rada mešetarila s kmetijskimi pridelki, kmet pa jih ne proda, kar jih sam rabi. Zato pomagaj bira! Za biro mora kmet dati od svojih pridelkov, duhovnik bo vse prodal zadržugam S. L. S. in od tam jih sme kmet zopet za drag denar nazaj kupiti, da more prehraniti svojo družino, da more krmiti živino ter obdelovati in gnojiti svojo zemljo. Dobiček pa bo pobasala nenasična strankarska organizacija! Ako bi naš kmet znal računati, postala bi bira za S. L. S. pogubno volilno geslo!

Še nekaj glede bire. Ako se je razkosalo zemljišče, od katerega se je morala dajati bira, opravičene je župnik (duhovnik), ako ni pritril razkosanju, zahtevati celo biro od kogarkoli, ki si je kak del onega posestva prilastil. Tako je razsodilo ministrstvo za uk in bogocastje z razpisom 8. februarja 1886, št. 9041. Ker je na Kranjskem takih slučajev več tisoč, nastati more na Kranjskem toliko tisoč pravi, ali podobnih težav, ako se pozakoni nesrečni predlog kranjskih klerikalnih poslancev, po katerem se bo morala na večne čase dajati duhovnikom bira v blagu. Pozor biroddajalc!

Župnik Anton Berce.

Čuvajeva nasilstva na Hrvaškem. Novemu hrvaškemu banu so posebno na poti hrvaški visokošolci. Ker niso hoteli povabiti njega niti njegove soproge na svoj ples, pognal je nad nje policijo, podpiral ga je v tem tudi rektor, ki je dal dijaštvu za hrbtom zapreti avlo, da so imeli policaji lažje delo. Toda ban in vseučilišni rektor sta morala kapitulirati pred dijaštvom in ugoditi vsem dijaškim zahtevam glede otvoritve vseučilišnega poslopija. Včeraj

pa je iznenadila Zagreb, kakor se nam poroča, nepričakovana vest. Ko so prišli visokošolci na univerzo, našli so na znani črni tabli rektorski razglas, da se z današnjim dnevom zaključuje zimski semester, ki je sicer navadno trajal do Velike noči. To zaključenje semestra ni nič drugega nego novo nasilje bana Čuvaja proti dijaštvu. Ban Čuvaj namreč dobro ve, da je ravno dijaštvo oni element, ki vzdržuje najostrejšo agitacijo proti vladi, ter se udeležuje vseh demonstracij. Zda pa, ko je zimski semester zaključen mu bo obracun z dijaštvom kaj lahak, ako se bodo ponavljale demonstracije. Zvali se vsa krivda na dijače in policija dobi ukaz, da študente po šubi ekspedira domov. Tako se bo Čuvaj znebil teh študentov, pred katerimi nima nikdar miru. Pa še en drug vzrok je, da se je vseučilišče tako zgodaj zaprlo. Ko so se vršile predvčeršnjem promocije in je začel govoriti rektor Domac, so vsi dijaški demonstrativno odšli iz promocijske dvorane na hodnik. Ko pa je šel rektor v svojo pisarno, doneli so mu od vseh strani glasni »abzug« klici. Te demonstracije so še bolj pospešile zgodnjo zaključenje zimskega semestra.

V Zagrebu je akademski senat sklenil z včerajšnjim dnevom zapreti vseučilišče in končati prvi tečaj vsled vedno ponavljajočih se preprirov in demonstracij.

Velikodušni darovi. Zagrebški »Katolički list« prinaša izkaz daril, ki jih je poklonil zagrebški nadškof dr. Posilović raznim društvom, ali kakor sam pravi »narodu in cerkvi«. Ta darila dosegajo vsoto 1.646.500 K, kar je naravnost ogromna vsota. Da se vidi kakih društev se je spomnil ta cerkveni dostojanstvenik, prinašamo par postavk iz teh velikodušnih daril: Daroval je društvu umetnosti v Zagrebu 20.000 K, društvu sv. Jeronima 5000 K, »Matici Hrvaški« 5000 kron, Zagrebškemu delavskemu društvu 3000 kron, Zagrebškemu obrtniškem društvu 2000 K, pevskemu društvu »Kolo« 5000 K, za medicinsko fakulteto 40.000 K, Družbi sv. Cirila in Metoda 25.000 K, konviktu v Zagrebu 20.000 K, glasbenemu zavodu 5000 K, Jugoslovanski akademiji 10.000 K, pevskemu društvu »Slogi« 2000 K, obrtnemu zboru 2000 K, društvu »Dobrotvor« 2000 K, časnikarskemu društvu 2000 K, društvu srednjošolskih profesorjev 2000 K, »Savezu hrv. učiteljskih društev« za učiteljski konvikt 2000 K, arheološkemu društvu 2000 K, geološkemu društvu 2000 K, zoološkemu muzeju 500 K, za uboge v Zagrebu 100.000 K, za uboge v Senju 5000 K, društvu za podporo siromašnih dijakov kr. realne gimnazije 1000 K, društvu za podporo siromašnih gojencev moškega učiteljskega 1000 K, Mensa akademica 5000 K, Kninskemu starinarškemu društvu 1000 K, vseučiliškemu podpornemu društvu 4000 K, »Sokolu« v Zagrebu 200 K. Kaj si misli vendar naš škof Jeglič, ko čita darove raznim društvom kakor na primer Sokolu, a on za svoje zavode ni dobil ničesar!

Značilen obisk. Iz Sarajeva se nam poroča: Te dni je tukaj bival znani dunajski benediktinec pater Avgust grof Galen. Ta pater je kakor je splošno znano spovednik avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegov popolen zaupnik; pater Galen se je že večkrat v imenu prestolonaslednika dogovarjal z raznimi politikmi, njegovi obiski v dunajskem parlamentu niso v zadnjem času posebno redki. Glede njegovega bivanja v Sarajevu se je trdilo, da je prišel popolnoma po privatnem poslu glede neke cerkve, za katero je nemški »Bonifazius Verein« nabral denarja. Pa to je samo pretveza, v tukajšnjih krogih se trdi, da je prišel grof Galen v Sarajevu kot zaupnik prestolonaslednika, da se informira glede spomenice, katero so oddali hrvaški pravaši v vojaški pisarni prestolonaslednika.

Bolgarsko šolstvo. Bolgarski minister za uk in bogočastje, znani somišljenik novoslovanske ideje Bobčev je predložil ministrskemu svetu zakonsko osnovo o najemu 28 milijonskega posojila za zgradbo novih šol. Posojilo bi se najelo samo pri bolgarskih bankah in denarnih zavodih, ter bi se uporabilo za ustanovitev novih ljudskih in srednjih šol na Bolgarskem, kakor tudi za regulacijo učiteljskih plač.

Iz ljudskošolske službe. Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je imenoval mesto obolelega učitelja g. Izidorja Smole-ta praktikanjinjo g. Ano Mandelj za suplentinjo v D. M. Polju.

Razpisana učiteljska mesta. Na enorazrednicah v Polju in Sv. Gori je razpisano stalno mesto šolskega vodje. Prošnje do 28. februarja t. l. na c. kr. okrajni šolski svet v Litiji. — Na štirirazrednici v Kranju je popolniti satlno mesto učitelja. Prednost imajo kandidati, ki so izprašani iz risanja za obrtno-nadaljevalne šole. Prošnje do 10. marca t. l. na c. kr. okrajni šolski svet v Kranju. — Na štirirazrednici v Blokah je razpisano stalno mesto učitelja. Prošnje do 6. marca t. l. na okrajni šolski svet v Logatcu.

Službe okrožnih zdravnikov 1. v Cerkljah pri Kranju, 2. v Fari (Kočevski okraj sedež Petrinja), 3. na Grosupljem (Ljubljanski okraj), 4. v Kostanjevici (Krški okraj), 5. v Logatcu (logaški okraj, sedež Planina), 6. na Raki (Krški okraj) in 7. v Toplicah (Novomeški okraj) razpisuje deželni odbor kranjski. S temi službami je združena za kraje pod 1., 4., 5., 6. in 7. letna plača 1400 K, za kraja pod 2. in 3. pa 1600 K, dalje za vse kraje letna aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K. Prošnje je vložiti do 15. marca t. l. pri deželnem odboru kranjskem.

O slovenskih gospodinjah se je včasih trdilo, da hvalijo samo to, kar je tujega. Danes ta beseda — če je sploh kdaj bila resnična — ne velja. Slovenske gospodinje, posebno kar se blaga tiče, dajejo vedno prednost domačemu. Tako n. pr. se jim je naša domača Kolinska kavna primes tako priljubila, da je ne morejo več pogrešati. Vzrok priljubljenosti Kolinske kavne primesi pa ni samo ta, da je ta kavna primes pristno domače blago, ampak tudi ta, da je najboljši kavni pridelatek. Združeni sta v njej dve dobri lastnosti, da je domačega izvira in da je najboljše kakovosti.

Mesto zemljemerca za opravljanje geodetskih del pri deželnih zgradbah je razpisano. St. to službo so zvezani prejemki VII., event. VI. ali V. plačilnega razreda. Prošnje do 20. marca t. l. na deželni odbor kranjski.

1000 delavcev brez kruha. V tržiški ladjedelnici so zahtevali delavci skrajšanje delavnega časa. Uprava je zahtevo zavrnila, na kar so delavci četrte ure prezdagali odšli od dela. Drugo jutro so bile vrata ladjedelnice zaprta in na njih je bilo čitati oglas, vsled katerega je odpuščenih 1000 delavcev. Včeraj opoldne se je vršilo veliko zborovanje delavcev, kjer se je razmotrivalo o položaju. Varnostne odredbe v Trzinu so vsled tega zelo stroge, tako n. pr. morajo biti vsi javni lokali že ob 8. uri zvečer zaprti.

Letošnji glavni nabori se ne prično dne 1. marca, temveč so se preložili na poznejši čas. Vsled preložitve glavnih naborov se vrše marca in aprila po štirje stalni nabori in sicer marca 5., 12., 20., 27. aprila: 3., 12., 20., 27.

Pomiloščenje kaznjencev. Cesar je glasom Najvišje odredbe z dne 15. t. m. pomiloštil 56 kaznjencev. Od teh jih odpade na mariborsko kaznilnico 8, na grško 6, na kaznilnico v Kopru 5 in v Gradiški 3.

V Cerknici se vrši blagovni in živinski semenj v ponedeljek, 26. svečana t. l.

Dražbe. Pri c. kr. okrajni sodnji v Postojni se vrši vsled izvršilnega sklepa z dne 24. januarja 1912, E 657/11/2 dne 20. svečana 1912, dopoldne ob 10. uri, v Postojni št. 80, javna dražba trgovske zaloge, raznega galanterijskega, porcelanastega in steklenega blaga, pohištva jedilnice in spalnice, 2 vozov, 1 konja in železnega štedilnika.

LJUBLJANA.

Banka Eberl v Ljubljani. V deželnem dvorcu je menda začela te dni poslovati »Banka Eberl«. Vsaj tako kaže napis, ki so ga te dni razobesili na deželni hiši v Gosposki ulici.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v soboto velezbavna in napetega dejanja polna burleska »Milijon«. Ta igra je primerna za predpustno dobo, ker je vseskozi zelo humorna in šegava. (Predstava za par-abonente). — V nedeljo popoldne F. S. Finžgarja ljudska igra »Divji lovec«. Predstava se vrši za lože par, izven abonementa in pri zelo znižanih cenah; zvečer drugič burleska »Milijon« (za nepar-abonente). — V torek ob pol 6. uri zopet burleska »Milijon« pri izredno znižanih cenah (za lože par). — V četrtek opera »Rusalka«. — V soboto opereta »Amakonke«. Pripravljajo se Millöckerjeva opereta »Dijak prosjak«, Neumannova opera »Ljubimkanje«, Echegarayeva drama »Blaznik ali svetnik« in Funtkova drama »Tekma«.

Svobodna misel izhaja v 10 izdajah na leto in stane celoletno 3 K, polletno 1 K 50 vin, in se naroča pri »Upravištvu Svobodne Misli«, Praga Myslikova ulica.

Izgubljeno. Zlat uhan, denarnica z 8 in dve z 4 kronami, zavitek fotograf. slik z okvirom, vojaške rjuhe.

Najdeno. Zavitek z vzorci, dežnik, otroški predpasnik, blazinica.

Vremensko poročilo. 16. dne svečana predpoldne. Stanje barometra v mm: 740.9. — Temperatura v C°: 0.1. — Veter: sl. jug. — Nebo jasno. — Popoldne. Stanje barometra: 740.6. — Temperatura: 8.5. — Veter: sl. j. vzh. — Nebo: jasno.

Tujci v Ljubljani. Dne 15. svečana. Alb. Kosterlitz, trgovec, Berolin. — K. Raab, Ljubno. — Dr. Karl Slanc, odvetnik, Novo mesto. — Dr. Herman Blodig, obrtni instruktor, Trst. — Anton Muha, veleposelnik, Lokev. — Oton Fünzer s soprogo, zasebnik, Monakovo. — Kutschera, inžener, Domines, gostilničar, Trst. — J. Madič, trgovec, Nova vas. — Zinka Lambergar, Litija. — Peter Miklavčič, živinozdravnik, Kočevje. — Anton Kunej, posestnik, Ribnica. — Ignacij Merhar, posestnik, Ribnica. — V. Ferjančič, trgovec, Ajdovščina. — Fran Silvester, nadučitelj, Št. Lovrenc. — Leopold Jakše, trgovec, Železniki. — A. Rojc, trgovec, Gornji grad. — Juri baron Karg s soprogo, podpolkovnik, Maribor. — Vinko Majdič, tovarnar, Kranj. — Rudolf Jereb s soprogo, trgovec, Kranj. — H. pl. Schwalb, gozdarski oskrbnik, Kokrica. — J. Pokorny s soprogo, Kraljevi gradec. — Dr. J. Vošnjak, Gorica. — Schön, Kogl, Malnar, Hirsch, Kicking, Tolde, Grossauer, trgovski potniki, Dunaj. — A. Pick, Plzen. — Karel Haselauer, Linec. — Lob, Norimberg. — M. Hartman, Zürich. — O. Krazmer, Bremen. — R. Springer, Iserlohn na Westfalskem. — Fischer, Schmitt, Gradec.

Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto dne 17. nedeljo 18. in ponedeljek 19. februarja: 1. Potovanje po starih mestih Nemčije. (Prekrasen naravni posnetek.) 2. Vsakdanji kruh. (Lepa drama. Samo popoldan.) 3. Little Hans in njegova puška. (Jako komično.) 4. Žrtve mlade Indijanke. (Čudovita ameriška drama v barvah.) Samo zvečer. (Dodatek pri večernih predstavah.) 5. Življenska laž. (Senzacijska drama iz življenja. — Delo Nordiskfilm Co. — 1000 metrov dolg film; predvajanje traja 50 min.) 6. Poročni večer. (Ameriška veseloigra. Komična privlačnost.) Pri vseh predstavah! V torek, 20. februarja senzacijska učinkovitost Nordiskfilm Co: Kaznjence št. 10 in 13. drama iz kaznilnice, ter sijajna veseloigra Zakonski možje.

DRUŠTVA.

48. glavna skupščina »Matice Slovenske« se bo vršila dne 17. marca 1912.

Sokolova maškara, ki se vrši na pustni torek v vseh gorenjih prostorih Narodnega doma bo brezdvomno najlepša veselica prirediteljev in tem predpustu. Zato se obeta tako velika udeležba, kot je dosedaj še ni imela Sokolova maškara.

Pustni korzo društva »Slavec« se vrši jutri na pustno nedeljo 18. t. m. z običajno veliko maškero. Svira »Slov. filharmonija«. Prvikrat poseti ta »Veliki pustni korzo« sam »Gambinus« z velikim spremstvom.

Gostilniške prostore

s koncesijo

se odda v najem za majev termin na Turjaškem trgu št. 1., bivši „Katoliški dom“. Vpraša se istotam v gostilni, ali v pisarni Filipa Supančiča, Šubiceva ulica 5. 110

Danes 17. februarja, ob 7. zvečer v gostilni Petra Štepica v Sp. Šiški

domača plesna veselica.

Vstop prost.

Priznana dobra pristna vina in okusna jedila na razpolago. — Se priporoča s spoštovanjem 148

PETER ŠTEPIC, vinski trgovec.

V gostilni Durn

Sv. Petra nasip štev. 67

bo danes dne 17. februarja

plesni venček in maškarada.

K obilni udeležbi vabi 146

Terezija Durn.

Otvoritev obrti.

Slav. občinstvu vladno naznanjam, da sem s 25. januarjem otvoril lastno

kovaško obrt

v Zupančičevi hiši

na Ahačjevi cesti št. 15.

Vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno in solidno. — Priporočam se sl. občinstvu kar najbolje z vsem spoštovanjem

Josip Poženel

kovaški mojster

prej asist. podkov. šole v Ljubljani.

sedniškem mestu sedi oni socialni demokrat, ki je v nemškem parlamentu nekoč rekel, da spada besedolomstvo med najvzvišenejšo tradicijo nemške vladarske hiše, so vzdignili socialni demokrate tak hrup, da ni bilo mogoče razumeti niti ene besede več, kar je govoril državni kancelar.

Berlin, 16. februarja. Predsednikom parlamentnega kluba narodnih liberalcev je izvoljen voditelj stranke Bassermann.

ANGLEŠKO-NEMŠKO ZBLIŽANJE.

Berlin, 16. februarja. »Berliner Zeitung« ve poročati, da se je povodom obiska angleškega vojnega ministra Haldaneja v Berlinu razpravljalo tudi o kolonialnem sporazumu med Anglijo in Nemčijo, katerega ugotovitev bi bila svetovno-zgodovinske važnosti. Gre se za princip zaokroženja kolonialnega posestva; obširno se je pa razpravljalo tudi o vprašanju francoskega in belgijskega Kongoozemlja.

RAZNO.

* **Dinamično bombo** so našli na kolodvoru v Selztalu. Tozadevna preiskava je dosedaj dognala, da gre za obširno pripravljen atentat.

* **Na Marmarskem morju** so bili v zadnjih dneh hudi viharji, ki so povzročili, da se je potopilo okoli 20 ladij.

* **Socijalni demokratje** na Nemškem so dobili hudega nasprotnika v pruskem notranjem ministru. Le ta namreč namerava razpustiti vse socijalnodemokratske mladinske organizacije, kar bi pomenilo za socijalno demokracijo hud udarec.

* **Požrtvovalnost žene.** Bilo je v mali vasici zapadne Francije. Skupiček iz sejma je bil povoljen in zvečer je sedela cela družba zadovoljno v krčmi pri kozarcu vina. Da bi si pa krajšala čas, sta igrala odnotni kovač in strugar karte. Strugar je imel smolo in zaigral vse kar je imel pri sebi in sicer do zadnjega vinarja. Vendar ni uklonil tilnika pred usodo. Ponudil je v stavo svoje krasne brke, ponos njega samega in njegove žene. Vendar smola je smola. Strugar je zopet izgubil. Kot poštenjak je velel prinesiti škarje in že je hotel odstriči si brke in jih izročiti srečnejšemu igralcu. V tem se oglasi njegova žena, ki se je v hipni razburjenosti komaj zavedla, za kaj gre: »Kaj? Brke mojega moža hočete? Nikdar! Raje dam jaz svoje lase!« Kovač je obstrmel, vendar vzel škarje, kakor da bi hotel ženi odstriči lase. Ko pa je videl, da je žena dejansko pripravljena žrtvovati lase svoje za brke svojega moža, je svečano izjavil, da tako plemenite ponudbe nikakor ne more sprejeti in je sam raje brez dobička, kot bi ta dva ljubeča zakonska oropal njunega krasu.

* **Trmoglava dekla.** Nek zdravnik v Eggenbergu pri Gradcu je odpovedal svoji dekli Mariji Vrtin z 10. januarjem t. l. službo. Ta pa se je skrila, namesto da bi odšla, v podstrežje zdravnikove vile, ne da bi o tem sploh kdo vedel ali vsaj sumil. Zadnji čas je pozoroval zdravnik nek čuden neprijeten duh, ki je prihajal iz podstrešja. Da bi končno natančno izsledil, kaj je vendar temu smradu vzrok, je pogledal 10. t. m. pod streho in našel tam svojo bivšo deklo, ki je bila bolj podobna skeletu, kot živi osebi. Dekle je namreč vztrajalo v najhujšem mrazu in pomanjkanju živil cel me-

sec zabarikadirana pod streho, hranila se s sladkorjem in s snegom in izjavila na zdravnikovo vprašanje, zakaj je to storila, da »raje umre glado, kot bi službo v tej vili morala zapustiti«. Trmoglava dekla so spravili k njenim sorodnikom.

* **Visoka starost.** V Gospiću na Hrvaškem je umrl posestnik Nikola Kolačević v visoki starosti 109 let. Bil je do zadnjega krepak možakar in navdušen rodoljub.

* **Žrtve avijatike.** Dne 19. t. m. je zahtevala avijatika kar dvoje žrtve. V Johanistalu je zagrabil propeler letalnega stroja, ki ga je vodil avijatik Hoffman, nekega mehanika Konrada in mu prizadel take zunanje in notranje poškodbe, da je le malo upanja, da bi okrevl. 19letnemu avijatiku Bobba je pa odpovedal motor na letalnem polju pri Janu; padel je iz velike višine pod letalni aparat, in so ga le s težavo privlekli vsega polomjenega izpod njega.

ZA KRATEK ČAS.

Jutro — dan — noč.

A: Lani se je v Učiteljski tiskarni tiskalo »Jutro«, letos se izdaja »Dan«, prihodnje leto menda pride »Noč« na vrsto.

B: Ni treba, ta že dolgo izhaja v »Katoliški tiskarni«!

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Ivanka Praznik

v Ljubljani, na Starem trgu št. 24

priporoča cenj. občinstvu ter slav. šolskim vodstvom svojo

trgovino s papirjem,

galanterijskim blagom, šolskim potrebščinami in mašnimi knjigami. — V zalogi imam tudi cvetice za neveste. 115

Trboveljski premog

od 50 kg do celega vagona

v kosih in kockah, zadnji najboljše in najcenejše kurivo za štedilnike in peči, kakor tudi vseh vrst

suhih drv

nudi po dnevni cenah v hišo postavljeno

Ivana Treo v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico 10.

Telefon št. 277.

Na današnji zabavni večer pri Češnovarju na Dolenjski cesti vabimo prebivalce šentjakobskega okraja, zlasti pa člane »Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj«, ki priredi to veselico. Na sporedu je šaljiva pošta, sviranje tamburašev, ples in razne druge nenavadne zanimivosti in razvedrila, da se res izplača obisk. Vstopnina je le 20 vin., kar je pri sedanjih draginjah res malenkost. Preplačila se pa knjižnici v prid sprejemajo hvaležno.

Strokovna zveza tobačnih delavk in delavcev priredi danes v veliki dvorani »Narodnega doma« svojo VIII. veliko mednarodno maškera-do, na katero opozarjamo slav. občinstvo.

Sokol na Vrhniki. Preteklo nedeljo se je vršil ob prav živahni udeležbi članov redni občni zbor vrhniškega sokola. Iz poročila tajnikovega in načelnikovega je bilo razvidno, kako krepko napreduje naše sokolsko društvo. Za tekoče leto se je sestavil sledeči odbor: br. Ivan Tomšič, starosta, Ivan Kos, podstarosta, Viktor Perne, načelnik, Anton Pirkmaier, tajnik, Ignac Kunstelj, blagajnik, Jos. Antoš, Jos. Jurca, Stanko Kermavner, Mih. Tomšič, Iv. Tischler, Iv. Žitko, odborniki, nadalje so bili izvoljeni delegati za občni zbor »Slov. sokolske zveze« br. Ivan Tomšič in Viktor Perne.

Bolniško podporno društvo za slovanske visokošolce v Gradcu. Še pred nekoliko leti je bil slovanski dijak v Gradcu sam sebi prepuščen; nihče se ni brigal zanj v slučaju bolezni, nihče mu ni pomagal. Leta 1896 se je ustanovilo v Gradcu bolniško podporno društvo za slovanske visokošolce, ki je pod nadzorstvom akademičnega senata graškega vseučilišča. Po pravilih tega društva zdravijo društveni zdravniški člani brezplačno, zdravila jim pa plača društvo. V bolnišnici imajo v drugem razredu za dva tedna vso oskrbo, ako morajo ostati dalj časa, plačajo samo 3 K mesto 7 K. Denarne razmere ne dopuščajo, da bi moglo društvo v tem oziru vselej primerno podpirati visokošolce, zato prosimo vse one, ki jim je do zdravja in napredka slovanskega dijaka v Gradcu, da nam z denarno podporo priskočijo na pomoč. Darovi naj se pošiljajo na naslov: Kranken-Unterstützung-Verein slavischer Hochschüler in Graz, Universität. — Prosimo i druge časnike, da ponatisnejo ta poziv.

Planinski ples Radovljiske podružnice slovanskega planinskega društva, kateri se je vršil dne 6. prosinca 1912 na Bledu je donesle prebitka 105 K 61 vin. Vsem sodelujočim in vsem obiskovalcem izreka še jedenkrat zahvalo obor.

Zahvala. Društvo godba prostovoljne požarne brambe v Kranju izreka na tem mestu vsem cenjenim prirediteljem venčka rokodelskih pomočnikov v Kranju za izročeni mu pribitek 100 K 66 vin. najprisrčnejšo zahvalo in se priporoča daljni blagonaklonjenosti.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

Aehrenthal.

Dunaj, 16. februarja. Stanje obolelega ministra Aehrenthala je vedno slabše, včerajšnja noč je bila skrajno kritična, danes se opetovano pojavlja krvavenje. Od včeraj zvečer do danes vnoči ni sprejel bolnik še nikake hrane. Danes sta bili dve zdravniški posvetovanji eno ob dvanajstih, eno pa ob šestih popoldne. Položaj je od dne do dne kritičnejši.

BURIAN PRI CESARJU.

Dunaj, 16. februarja. V polurni avdienci je sprejel danes cesar skupnega finančnega ministra barona Buriana, njegova avdienca je v zvezi z kritičnim političnim položajem na Ogrskem, z druge strani se pa zatrjuje, da je v zvezi s pogajanjem glede določitve Aehrenthalovega nasledstva.

BRAMBNA REFORMA.

Budimpešta, 16. februarja. V Kossuthovi neodvisni stranki je opažati vedno ostrejši spor. Skoro večina parlamentarnega kluba se zavzema za parlamentarno delo, med tem ko manjšina odločno zahteva nadaljevanje boja proti brambni reformi ter odločno odklanja vsake avstrijske koncesije. Ako se razkola ne posreči omejiti, preti zopetno cepljenje stranke neodvisnosti. Kossuth se doslej ni odločil še niti na to ali ono stran. Justhova frakcija pa prej kot slej zastopa skrajno oficialno stališče ter napoveduje za ponedeljek najodločnejši boj proti brambni reformi.

DUNAJSKI RUSKI POSLANIK.

Dunaj, 16. februarja. Ruski poslanik na Dunaju baron Giers odpotuje dne 22. t. m. v Peterburg, kjer ostane 3 tedne. Njegovo bivanje na ruskem ni, kakor se zatrjuje v prav nobeni zvezi z obiskom ruskega velikega kneza Vladimirja na Dunaju.

ŽELEZNIŠKA ZVEZA DUNAJ-BRIONI.

Dunaj, 16. febr. Da se poboljša železniška zveza Dunaj-Brionski otoki, kjer ima avstrijski prestolonaslednik svoj grad in menežerijo, se uvede še en večerni brzovlak, ki bo odhajal iz dunajskega južnega kolodvora za vlakom, ki gre ob 7. uri 20 minut in bo vozil do Divače, odkoder bo imel direktno zvezo s Puljem, kamor dospe že ob 8. uri 27 minut zjutraj, tako da se bo prihranilo skoro eno uro na času. Na ta način se zboljša tudi dostava pisemske pošte. Novi brzovlak začne voziti že s 1. marcem tekočega leta.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Berlin, 16. februarja. V današnji seji poslanske zbornice je prišlo do velikih nemirov. O položaju je govoril državni kancelar Bethmann-Hollweg ter tekom svojega govora tudi ostro napadal socialno demokracijo. Socialni demokratje so protestirali proti takemu načinu izživljanja, ko pa je kancelar omenil, da na pred-

— 112 —

Hardy, obsojen v življenje, je začel ječati, preklinjati uro rojstva, preklinjati samega sebe.

Stisnil se je v svoj kot, oči so mu blestele in se upirale v vrata, skozi katera je vstopal orjaški ječar. Čutil je, da mu peša razum. Vrata so postala živo bitje, ki mu je govorilo in dejalo: odločam te od sveta, ki ga ne spoznaš nikdar. In tvoj svet so te štiri stene. In jaz sem začetek in konec tega tvojega sveta...

Solze so mu lile iz oči in v obupu je pričel kričati. Na kolenih se je splazil k vratom. In njegove prošnje so tožeče napolnjevale ječino tiho; s sklenjenimi rokami se je obračal k prokletim vratom in ječal. Oh! Z vsemi močmi in z bridkostjo jih je prosil usmiljenja, da se mu opro, da ga izpuste živega ali mrtvega!...

In vrata so se odprla!... Bleščeča svetloba mu je zaprla oči. In v sredi svetlobe je stalo mlado dekle, bitje neizrekljive lepote, brez dvoma angelj in se sklanjala nad njim. In angelj, je šepetal s solzami v očeh, z milim glasom, tresoč se usmiljenja: — Ne plakajte, kajti končano je vaše trpljenje!

XVII.

Angelj Hiše Saint Pol.

Kakih dvajset dni pred onim večerom, ko je jetnik hidelonskega stolpa slišal od zunaj glasove in hrup, po besedah ječarja slavnosten pozdrav novodošli deklici.

Roselys, Lavrina in Neversova hčerka je tisti čas prebivala že teden dni v Hiši Saint

Dogodek ni prav nič vplival na jetnika. Pozabil je nanj in zopet sta potekla dva meseca. Passavantu je bilo takrat štiriindvajset let. Edina njegova zabava in veselje je bilo borenje z ječarjem, ki je vedno z nova prihajal z rapirji in dejal: hajd, na revanšo!

In zgodilo se je čudo. Hardy je postal močnejši kakor ječar, ki je bil strašen borec. Mogel bi ga ubiti, pa niti enkrat mu to ni prišlo na misel. Vedno hujše je začela prekipovati njegova sila in v telesnih vajah, borenju, marširanju, pretegavanju po železju je čutil, da ni nikdar dovolj utrujen. Postajal je nemiren, iskal še več razvedrila, štel udarce žile in prisluškoval zamolklemu šumenju, ki je udarjalo na steno ječe. Nekega dne je bila radovednost prvelika in vprašal je ječarja, kaj šumi za zidovjem.

— Veliki jarek z vodo je to, je rekel ječar. In srečo imate. Mokrota ne pronica sem, kakor v spodnje prostore.

— Če bi prevrtil steno, bi se napolnila ječa z vodo?

— Hudirja seveda. Ho, ho, ali se name-

ravate utopiti, je vprašal ječar in ga spreletel z očmi.

— Ne! Preveč mi je ležeče na življenje!

— Pobral bi vas tudi takoj vrag. O tem sem pa jaz dobro poučen; pred dvajsetimi leti sem se nabodel radi dekleta, ki me ni marala, in svet menih mi je razložil, da bi šel direktno k vragu, če bi za sunkom umrl in bi se pekel na gorečem ražnju brez prestanka do sodnjega dne.

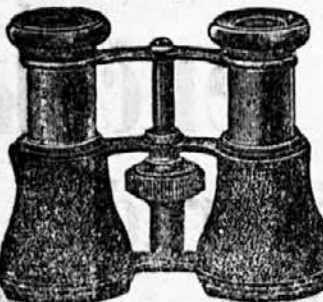
Passavant ga je smehljajoč poslušal.

Hiša Saint-Pol.

28

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Stari trg št. 30

Lasne kite
po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča
Štefan Strmo i, Ljubljana
Pod Trančo 1 (zraven čevlarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj optični zavod.

Daljnogled, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.
Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.
Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Senzacijonalna prodaja
najnovije pomladanske konfekcije!
Ravnokar dospela sveža najmodernejša konfekcija za dame in sicer lepi dolgi paletoti in kostumi od **K 14— naprej** ter modre in barvaste jopice za deklice od **K 4— naprej**.
Angleško skladišče oblek Mestni trg št. 5.
O. Bernatovič.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana
Kongresni trg št. 10
dobavlja najcenejše: **špecerijsko blago; jedilno in živinsko sol; petrolej** (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen **bencin** za motorje in avtomobile; **gasolin, cigroin** za razsetljavo; **gorilno olje** za Diesel-motorje; vseh vrst **strojno olje; parafin** itd. itd.
Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

— 110 —

— Kaj ne, saj niste niti Turek niti Žid, da bi se topili. Če bi storili to takrat, ko ste prišli sem, bi vam mogoče to na onem svetu odpustili. Sedaj pa je stvar drugačna. Kajti sedaj ste, razumete, sedaj ste mož!

Beseda je čudno dirnila Hardyja:

— Mož!...

— Seveda; dvajseto leto že teče, odkar ste tukaj. Petindvajset ali štirindvajset vam mora biti. Možak ste — he, iztegniva jih, dajte mi revanšo, razvedrilo vas bo.

Ta dan pa Hardy ni hotel.

Potegnil se je v kot in nepremično je tiho ponavljal: Sedaj sem mož. Spoznal vso globokost svoje nesreče. Prišel je v ječo kot otrok in sedaj mož. Vse njegovo življenje je poteklo tu; in mrzla in glad in vse drugo trpljenje, kar ga je tu prebolelo mu je mahoma prišlo na misel; zopet se je bližala kriza, da bi si razbil glavo ob steni. V grlu ga je zadušilo. Z vsemi močmi se je upiral obupu in mrmral:

— Če le mrtvi odhajajo od tu, umrimo! Le nekaj čevljev ima debelina zidu, preplavim to celico!

Passavant se je odločil umreti. Spočetka je bil ponosen na to, da ima življenje popolnoma v svoji oblasti. Na to pa so se mu vsiljevale tuje misli in vedno iznova se vpraševal: Zakaj so mu zabranili živeti in kdo ga je obsodil v ta grob.

Ivana Nevstrašnega ni poznal.

Niti kraljice ni bil spoznal v kapeli. Spominjal se je pa megle na Saitana in mislil je, da bo bržčas on to, ki ga je izbrisal iz liste

Zahtevajte „Dan“ po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah, bralnih društvih in čitalnicah!

Gramofoni - automati !!
□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 6 vln. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komati in 1000 šivank samo . . . K 30—

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.
Gramofon-Atelier
A. Rasberger
Ljubljana, Sodna ulica 5.
Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.
Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledjte si mojo zalogo.
Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski je z odlokom z dne 30. januarja 1912. l. št. 42160 določil na novo običajno dnevno mezdo, katera ima biti odmeri bolniščne in blagajničnim prispevkom za podlago, tako-le:

	Določena dnevna mezda		Mesečni prispevek			
	K	v	delojemalca		delodajalca	
	K	v	K	v	K	v
A. Za delojemalce:						
I. Za vaje, praktikante in volonterje	1	—	—	—	52	—
II. Za delojemalce, kojih dnevna mezda ne presega 2 K	1	80	—	—	94	—
III. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K do 2 K 30 v	2	20	1	14	—	57
IV. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 30 v do 2 K 60 v	2	50	1	30	—	65
V. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 60 v do 2 K 90 v	2	80	1	46	—	73
VI. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 90 v do 3 K 20 v	3	10	1	61	—	82
VII. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 20 v do 3 K 50 v	3	40	1	77	—	89
VIII. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 50 v do 3 K 80 v	3	70	1	92	—	96
IX. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 80 v	4	—	2	08	1	04
B. Za delojemalke:						
X. Za vaje, praktikantke in volonterke	—	80	—	—	42	—
XI. Za delojemalke z dnevno mezdo do 1 K 60 v	1	30	—	—	68	—
XII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 1 K 60 v do 2 K	1	60	—	—	83	—
XIII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K do 2 K 40 v	2	—	—	—	04	—
XIV. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K 40 v do 2 K 80 v	2	40	1	25	—	63
XV. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K 80 v do 3 K 20 v	2	80	1	46	—	73
XVI. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 3 K 20 v do 3 K 60 v	3	20	1	66	—	83
XVII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 3 K 60 v	3	60	1	87	—	94

Ti nastavki stopijo z dnem 1. marca 1912. l. v veljavo in ostanejo veljavni, dokler jih ne spremeni obrtna oblast.

Pri preračunavanju blagajničnih prispevkov se nedelje ne vpoštevajo in se za celi mesec trajajoče delavsko razmerje šteje povprečno 26 mezdnih dni.

Na podlagi teh dnevni mezd odmerjena, po pravilih utemeljena 60 odstotna bolniščina ter pogrebščina v 20kratnem znesku dnevne mezde znaša torej:

	Bolniščina		Pogrebščina	
	K	v	K	v
I. mezdni vrsti	—	60	20	—
II. " "	1	08	36	—
III. " "	1	32	44	—
IV. " "	1	50	50	—
a) za moške v	V. " "	1	68	56
	VI. " "	1	86	62
	VII. " "	2	04	68
	VIII. " "	2	22	74
	IX. " "	2	40	80
	X. " "	—	48	16
	XI. " "	—	78	26
	XII. " "	—	96	32
b) za ženske v	XIII. " "	1	20	40
	XIV. " "	1	44	48
	XV. " "	1	68	56
	XVI. " "	1	92	64
	XVII. " "	2	16	72

Da bode blagajna zamogla uvrstiti delojemalce v njihovem zasluzku primerno mezdno vrsto, pozivlja se delodajalce z ozirom na določila § 7. blagajničnih pravil, da prijavijo pri podpisani blagajni na novo vse svoje, zavarovanju zavezane delavsko osobje z navedbo zasluzka v gotovini (na dan, na teden, na mesec) posameznega delavca (uslužbenca) ter morebitnih prejemkov v naturalijah (hrana, stanovanje itd.) najkasneje do konca februarja 1912.

Ako bi se delodajalci temu pozivu ne odzvali, izvršila se bode uvrstitev v primerne kategorije uradnim putem. V tem slučaju pa odklanja blagajna vsako odgovornost za kake morebitne tozadevne nepravilnosti.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani,
dne 10. februarja 1912.
Načelnik:
Fr. Bartl l. r.

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem neodvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.